

UGT VOL 300.000 MILIONS PER ALS TREBALLADORS QUE PORTIN MÉS DE DOS ANYS ATURATS

Govern-sindicats: Pactar el pacte

Les relacions entre els sindicats i el nou govern treuen foc pels queixals. Mentre el superministre Solchaga preconitza sense rubor que per a crear més llocs de treball cal fer més barat l'acomiadament, UGT exigeix un subsidi estatal per als quasi 600.000 desocupats que duguin més de dos anys buscant feina.

Josep M. Sanmartí

Les negociacions que el govern està mantenint amb els sindicats signifiquen molt més que l'intent de recuperar la política de pacte social, que tan bé li va anar fins al 1986. No és solament la voluntat de reduir l'índex de desocupació, massa alt per a una democràcia progressista, i de millorar la cobertura dels desocupats. De fet, és la clau de volta de la nova orientació social del govern central, el segell de la seva autenticitat social, la recuperació de la credibilitat perduda entre els treballadors.

Durant els primers anys de govern socialista es firmaren diversos acords marc entre els sindicats de classe, l'administració i la patronal, que perme-

teren, amb algunes dificultats, procedir a la contenció salarial i al sanejament industrial i financer. Perdurava encara, en certa manera, l'esperit dels Pactes de la Moncloa de 1977, un dels aspectes essencials de la transició, ja que aconseguiren la suficient estabilitat social i econòmica per a poder dur a terme les profundes reformes polítiques. Els sindicats, amb alguna reticència, al final acceptaren fer alguns sacrificis importants amb l'esperança d'obtenir millores en un terme mitjà, una vegada s'hagués aclarit la tensa situació política i econòmica. Això malacostumà alguns ministres, més avesats a enfrontar-se a les giragonses de l'economia ortodoxa que a les reivindicacions fomentades des dels mateixos rengles socialistes. Sigui com sigui, el govern socialista, amb

Miguel Boyer i després amb Carlos Solchaga, va aplicar les mesures de reconversió industrial i altres del sector públic sense problemes excessius d'aquesta banda. No es pot passar per alt tampoc l'extraordinària capacitat negociadora del llavors ministre de Treball, Joaquín Almunia, que procedia de la direcció ugetista.

Viure sense pactes

El sistema es trencà quan el govern i la patronal (especialment els bancs) començaren a anunciar èxits importants i a vegades guanys escandalosos, i al mateix temps continuaren demanant els mateixos sacrificis salarials que abans per a consolidar els avenços fets. La filosofia sindical començà a canviar tant al si de CCOO com de la UGT,

Manuel Chaves, ministre de Treball. A la dreta, Nicolás Redondo, secretari general d'UGT.

que exigiren que els treballadors participessin dels guanys empresarials. En termes generals, la inflació ja estava dominada i s'estava entrant en una etapa d'expansió econòmica, de relleu del consum i de les inversions i, en general, de creixement de les rendes. Els treballadors no n'havien de quedar al marge.

L'Estat espanyol té un dels índexs de desocupació més alts de les democràcies occidentals.

No obstant, el model ja s'havia implantat i el Ministeri d'Economia no tenia fórmules alternatives: la moderació salarial continuava sent la peça essencial per a contenir la inflació, i el motor de la recuperació havia de ser l'excés empresarial. El 1986, sobretot el 1987, el fort creixement econòmic va permetre estabilitzar el nombre de parats, però no disminuir-los significativament. Aquests tres milions de desocupats esdevingueren el terreny de batalla.

En efecte, d'una manera o altra, els treballadors mantingueren el seu poder adquisitiu i fins i tot el milloraren en alguns sectors. La inflació baixa feia que amb augments salarials curts se superés el cost de la vida. Algunes àrees laborals, especialment el sector públic, es veieren encara subjectats per dràstiques limitacions salarials imposades des dels pressupostos de l'estat, situació que ocasionà mobilitzacions com les dels mestres. A més, aquestes millores s'aconseguien sense necessitat d'acords marc i amb la UGT enutjada amb el govern, que continuava defensant que la contenció salarial provocaria beneficis empresarials, i que aquests es traduïrien en inversions i en places de treball noves. Mecanisme que els sindicats no accepten, almenys d'una manera tan automàtica.

Els que no poden seguir el ritme

La ràpida expansió econòmica tingué un altre efecte inesperat. Un terç

aproximat de la població espanyola no ha pogut seguir l'estrebada econòmica i s'ha quedat endarrerida. Desocupats, jubilats i pensionistes, contractats temporals, joves i dones sense feina o ocupats en l'economia submergida, etc., han passat a augmentar els nuclis de marginats o de maltractats pel sistema, encara que, objectivament, ha-

gin guanyat posicions. L'alça vertiginosa dels preus dels habitatges, per exemple, ha dividit la població en dos blocs, aquells que són propietaris de la seva casa (o de les seves cases) i aquells que no ho són. A aquests últims els costarà molt passar a la primera categoria.

Amb aquest problema, els sindicats s'afanyaren a assumir la defensa dels nuclis més desvalguts pel sistema, pel creixement bastant salvatge que s'està produint en l'economia espanyola. La seva escassa implantació en el món laboral, el fet que el poder adquisitiu dels assalariats estigués força assegurat perquè als empresaris ara els convé més pujar els sous que no arriscar-se a conflictes laborals, i la indefensió dels sectors marginats, convertiren aquest terreny en l'ideal per a replantejar la pugna amb el poder central.

D'altra banda, el sector públic bullia i es revoltava. Víctima de la reconversió industrial (drassanes, per exemple), objectiu preferent de la limitació salarial i objecte de reformes estructurals més o menys encertades (sector de l'ensenyament, posem per cas), les vagues i les mobilitzacions es multiplicaren amb un cost terrible per a la imatge del govern. De fet, les eleccions municipals i autonòmiques del 1987 ja foren interpretades com un primer avís seriós a aquesta política dura del govern. El XXXI Congrés del PSOE preconitzà un gir en la manera de governar i la crisi de govern del 8 de juliol

passat posà els mecanismes i les instruccions perquè el poder executiu intenti combinar la política econòmica ortodoxa de Carlos Solchaga amb una altra de més flexible amb els serveis i a les demandes socials.

Més o menys protecció als desocupats

Dur a terme aquest projecte tan complicat exigeix el retorn als pactes socials, i per això el govern entaulà negociacions amb els sindicats, negociacions que encara s'allargaran uns mesos. Prèviament, hi havia hagut un estira-i-arronsa sobre un pla d'ocupació juvenil elaborat pel PSOE, que els sindicats rebutjaren i que la patronal, en canvi, veia de bon ull. El govern no gosà fer-lo seu del tot en comprovar la resistència dels sindicats, però les seves primeres propostes tampoc foren molt ben acceptades, com per exemple convertir l'INEM en una oficina de col·locació pública sense l'obligació d'inscriure-s'hi. La UGT i CCOO creuen que aquest sistema perjudicaria els desocupats, ja que l'obligació d'apuntar-s'hi es correspon al dret a ser col·locats. El registre obligatori evita que cada treballador s'ho hagi d'apanyar com pugui i fa que hi hagi igualtat d'oportunitats.

Aquesta mena de negociacions solen ser molt aspres. Els sindicats són uns negociadors molt tossuts i malfiats, avesats a les polèmiques amb la patronal, a les ruptures i a les reivindicacions i mobilitzacions. D'altra banda, dins del govern no hi ha unanimitat. A punt de començar la ronda negociadora, el ministre Solchaga preconitzà en públic que per a poder crear més llocs de treball caldria primer fer més barat l'acomodament, afirmació que, no cal dir-ho, fou rebuda amb indignació pels sindicats. El ministre Chaves i la portaveu del govern, Rosa Conde, s'afanyaren a precisar que el govern aplicaria el programa del PSOE i que aquestes picabaralles *enriqueixen* el debat en el Consell de Ministres.

La UGT contraatacà demanant un subsidi estatal per a 590.000 desocupats, per exemple, els que duguin més de dos anys buscant feina o pels més grans de 45 anys amb 10 anys de cotització a la Seguretat Social. Els ugetistes calculen que això costaria uns 300.000 milions de pessetes, mentre que el govern assegura que només en té 200.000 milions. Per això, diuen els delegats governamentals, cal donar preferència als 200.000 treballadors de llarga durada, és a dir, que ja han esgotat tots els subsidis possibles. □